

همکاری دو وزارتخانه ضروری است!

گفت و گو
با پیشکسوتان

پای صحبت دکتر بهروز عبدلی

جمشید در مضانی

اشاره

بهروز عبدلی در سال ۱۳۷۴

به عنوان عضو هیئت علمی در «دانشگاه شهید بهشتی» استخدام شد. در مهرماه سال ۱۳۷۷ نیز در دوره دکتری «رفتار حرکتی» دانشگاه تهران پذیرفته و در خردادماه سال ۱۳۸۳ موفق به اخذ مدرک دکتر شد. در این دانشگاه دو سال مدیر گروه رفتار حرکتی و دو سال معاون پژوهشی دانشکده بود و از سال ۱۳۸۹ تاکنون به عنوان رئیس دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه شهید بهشتی مشغول خدمت بوده است. دکتر عبدلی در حال حاضر با رتبه دانشیاری در دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای تدریس می کند.

■ به نظر شما کدام نام بهتر است: «معلم ورزش» یا «معلم تربیت بدنی»

□ به نظر «معلم تربیت بدنی» نام مناسب تری است؛ چون علاوه بر آموزش ورزش، موضوع تعلیم و تربیت و توجه به رفتار هم در آن مستتر است. البته چه معلم تربیت بدنی بگوییم و چه معلم ورزش، در هر صورت با مربی ورزش متفاوت است. معلمان باید علاوه بر روش تدریس با علوم ورزشی که به آن ها کمک می کند تا دانش آموزان را به نحو احسن تربیت کنند، آشنا باشند.

بهروز عبدلی، در سال ۱۳۴۲ در شهرستان ملایر به دنیا آمد. وی در سال ۱۳۶۱، هنگامی که به علت انقلاب فرهنگی، دانشگاه ها تعطیل بود، وارد «مرکز تربیت معلم شهید چمران» شد و در سال ۱۳۶۳ از این مرکز فوق دیپلم تربیت بدنی گرفت. آن گاه در آموزش و پرورش مشغول به کار شد.

عبدلی در سال ۱۳۶۵ با شرکت در کنکور سراسری در رشته مترجمی زبان فرانسه «دانشگاه علامه طباطبائی» و کارشناسی تربیت بدنی و علوم ورزشی پذیرفته شد و با ادامه تحصیل در دانشکده تربیت بدنی «دانشگاه تربیت بدنی تهران» (خوارزمی فعلی) در دوره کارشناسی تربیت بدنی و علوم ورزشی فارغ التحصیل شد. سپس به مدت دو سال به عنوان کارشناس پژوهش و تحقیقات در «اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش» خدمت کرد. در سال ۱۳۷۰ در دوره کارشناسی ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تربیت مدرس پذیرفته شد، اما به علت اینکه قوانین آن زمان اجازه مأموریت تحصیلی مجدد را نمی داد، ناچار از آموزش و پرورش جدا شد. وی در دوران اشتغال در آموزش و پرورش در دوره های ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان تدریس نموده است.

■ آیا دانش‌آموزان باید از پایه اول ابتدایی معلم تربیت‌بدنی داشته باشند یا لزومی ندارد؟

□ به‌نظر من وجود معلم تربیت‌بدنی در سال‌های اولیه، به‌ویژه دوره ابتدایی، مهم‌تر از دوره‌های بعدی است، زیرا در این سال‌هاست که کودکان باید مهارت‌های بنیادی را بیاموزند تا در یادگیری مهارت‌های ورزشی موفق باشند. اگر می‌بینیم ورزشکاران ما حتی در سطوح تیم‌های ملی در اجرای بعضی از مهارت‌ها مشکل دارند، شاید یکی از علت‌های آن توجه نکردن به آموزش مهارت‌های بنیادی در سنین پایین باشد. معلمان تربیت‌بدنی دوره ابتدایی باید از میان آگاه‌ترین و نخبه‌ترین معلمان انتخاب شوند تا پایه‌های ورزش مدارس و کشور به‌درستی بنا گذاشته شود. در این سنین توجه به بازی، آمادگی جسمانی و آموزش مهارت‌های بنیادی ورزشی از اهمیت بسیاری برخوردار است.

■ در مورد طرح‌های آموزش شنا به دانش‌آموزان پایه سوم ابتدایی و طرح‌های جدید دیگر چه نظری دارید؟

□ با اینکه این طرح در جهت گسترش ورزش‌های پایه در مدارس بوده است، ولی من به‌طور کلی با طرح‌های مقطعی، کارشناسی نشده و قائم به فرد موافق نیستم. طبق اطلاعات اندکی که از نحوه اجرای این طرح‌ها دارم، به‌دلیل فراهم نبودن امکانات و نیروی انسانی متخصص این طرح‌ها به‌ویژه در بعضی استان‌ها و شهرستان‌ها یا اجرا نشده‌اند یا به‌صورت نامناسب اجرا شده‌اند. آیا وزارت آموزش و پرورش ارزیابی دقیقی از نحوه اجرای این طرح‌ها داشته است؟ چه امکاناتی برای آموزش شنا در سطح کشور وجود دارد؟ مدارس چه‌قدر برای اجرای طرح بودجه دارند؟ مدارس که قادر به تهیه وسایل ورزشی معمولی مثل توپ، راکت و تور نیستند، چگونه می‌توانند هزینه

آموزش شنا را بپردازند؟ معلمان تربیت‌بدنی ما چه‌قدر در آموزش ژیمناستیک توانایی دارند؟ چه‌قدر وسایل ژیمناستیک در آموزش و پرورش وجود دارد؟

به‌نظرم برای اجرای این‌گونه طرح‌ها باید کار کارشناسی انجام شود و متناسب با امکانات مدارس، برنامه‌های منعطفی طراحی گردد تا همه دانش‌آموزان بتوانند در حد امکان از

مزایای فعالیت‌بدنی و ورزش بهره‌مند شوند. اگر

برنامه‌های فعلی را بتوان در حدود ۳۰ درصد مدارس اجرا کرد، خوب است و در آینده تأثیر خود را خواهد گذاشت. در این صورت می‌توان برای ۷۰ درصد بقیه مدارس برنامه‌های دیگری که متناسب با نیازهای دانش‌آموزان و امکانات مدارس

باشد، طراحی کرد. البته مواردی که من در پاسخ به این سؤال گفتم، به معنی نادیده گرفتن زحمات مسئولان تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش نیست. مسلماً این طرح‌ها به‌منظور کمک به توسعه گسترش ورزش آموزش و پرورش ارائه شده‌اند و نباید تعطیل شوند بلکه باید امکانات لازم را برای اجرای بهینه آن‌ها فراهم کرد.

■ در مورد ساختار سازمانی تربیت‌بدنی آموزش و پرورش و روند تغییرات در سال‌های اخیر نظر تان را بیان فرمایید.

□ ساختار سازمانی تربیت‌بدنی آموزش و پرورش در هر دوره متناسب با سلیقه مسئولان دچار تغییر شده است. این امر نشان می‌دهد که ما هنوز نمی‌دانیم جایگاه ورزش مدارس کجاست و دنبال چه هستیم. به‌نظر من به ورزش مدارس، علاوه بر تربیت استعدادها و ورزشی، باید به‌عنوان وسیله سالم‌سازی جامعه آینده نگاه کرد. با این نگاه، تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش باید به‌عنوان یک نهاد تصمیم‌گیرنده مثل سازمان یا در سطح معاونت وزیر مطرح باشد. تغییر ساختار به‌صورت مکرر آسیب‌هایی را به ورزش مدارس وارد کرده است. چون هرچه به سطح استان، شهرستان، منطقه و مدرسه می‌رویم، سردرگمی‌ها و مشکلات بیشتر می‌شود و نوعی باتکلیفی در خصوص جایگاه تربیت‌بدنی مدارس وجود دارد.

■ نظر تان در مورد وضعیت درس تربیت‌بدنی در سند تحول بنیادین وزارت آموزش و پرورش چیست؟

□ در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش تعداد دفعاتی که از تربیت‌بدنی یا ورزش نام برده شد، به تعداد انگشتان یک دست هم نمی‌رسد. با توجه به اینکه ما تربیت‌بدنی را بخشی از تعلیم و تربیت می‌دانیم که از طریق تربیت جسمانی بر ابعاد دیگر انسان، مثل بعد شناختی و عاطفی، تأثیر می‌گذارد، انتظار می‌رفت که به ورزش و تربیت‌بدنی توجه بیشتری نشان دهند و با توجه به سفارشات بزرگان دین، نگاه ویژه‌ای به توسعه و گسترش ورزش در آموزش و پرورش داشته باشند. شاید گفته شود که در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به ایجاد ورزشگاه‌ها در مدارس و طراحی در ساخت و فضای ورزشی توجه ویژه‌ای شده است ولی به‌نظر من مهم‌تر از ایجاد فضا، ایجاد فرهنگ پرداختن به ورزش و فعالیت‌بدنی در دانش‌آموزان است. چرا باید به ورزش مدارس توجه ویژه شود؟ چون نتایج تحقیقات

وجود معلم تربیت‌بدنی در سال‌های اولیه، به‌ویژه دوره ابتدایی، مهم‌تر از دوره‌های بعدی است، زیرا در این سال‌هاست که کودکان باید مهارت‌های بنیادی را بیاموزند تا در یادگیری مهارت‌های ورزشی موفق باشند

مدرسه، منطقه، شهرستان و استان، از جمله مشکلاتی هستند که از زبان معلمان ورزش شنیده می‌شوند.

■ به نظر شما کمبودها تا چه اندازه کم‌کاری‌ها را توجیه می‌کنند؟

□ به نظر من به رغم کمبودهای موجود می‌توان در مدارس به صورت قابل قبولی کار کرد. من در مدرسی تدریس کرده‌ام که به اندازه یک زمین والیبال فضا داشته‌اند. با این حال در این فضا، هم با دانش‌آموزان آمادگی جسمانی کار کرده‌ام و هم با توپ‌هایی که فقط دو ساعت باد را نگه می‌داشتند، آموزش داده‌ام. معلمان ورزش باید راه‌های کار با امکانات کم را تمرین کنند و یاد بگیرند. تربیت‌بدنی آموزش‌وپرورش می‌تواند در قالب کلاس‌های آموزش ضمن خدمت این راه‌ها را به معلمان آموزش دهد. یکی دیگر از راه‌ها استفاده از جلسات تبادل نظر و هم‌آموزی معلمان است، یعنی ضرورت دارد معلمان خلاقیت‌ها و تجارب خود را به دیگران منتقل کنند تا از حداقل امکانات حداکثر استفاده را ببرند.

■ برای اینکه معلمان تربیت‌بدنی مدارس، فعال و اثرگذار باشند، چه اقداماتی و چه برنامه‌هایی باید اجرا شوند؟

□ به نظر من نظام ارزیابی با تأکید بر تشویق باید بر تربیت‌بدنی آموزش‌وپرورش حاکم شود. «وزارت ورزش و جوانان» و «وزارت آموزش‌وپرورش» باید با همکاری هم امکانات مورد نیاز ورزش مدارس را که پایه و اساس ورزش کشور است، فراهم کنند. در حال حاضر بیشتر نیروی انسانی ورزش کشور، مثل مربی و داور، در شهرستان‌ها و استان‌ها از معلمان ورزش تأمین می‌شوند. آموزش‌وپرورش نیروی انسانی متخصص لازم را برای ایجاد تحول در ورزش کشور دارد و فقط کافی است از آن‌ها به نحو احسن استفاده شود. سال‌هاست که شعار استفاده دانش‌آموزان از مکان‌های ورزشی سازمان تربیت‌بدنی و در حال حاضر وزارت ورزش و جوانان داده می‌شود، ولی تاکنون این شعار جامه عمل نپوشیده است. بیشتر مدارس امکانات و فضای کافی برای برگزاری درس تربیت‌بدنی ندارند. استفاده از مکان‌ها و وسایل و تجهیزات مناسب ورزشی می‌تواند منشأ تحول در آینده ورزش باشد.

گفتم که باید نظام تشویق بر ورزش مدارس حاکم باشد. در حال حاضر تفاوت معلم ورزش فعال و اثرگذار و غیرفعال و بی‌تأثیر چیست؟ آنکه فعال است با مشکلات بیشتری مواجه می‌شود؛ در حالی که تفاوتی با دیگران ندارد. تربیت‌بدنی وزارت

نشان داده‌اند که با استفاده از ورزش می‌توان در آینده جامعه‌ای سالم داشت؛ جامعه‌ای به دور از مشکلات ناشی از کم‌ تحرکی، مثل بیماری‌های قلبی و عروقی، چاقی، ناهنجاری‌های اسکلتی و عضلانی، کمردرد، پادرد؛ جامعه‌ای پویا و پرتحرک. به کمک ورزش می‌توان از بسیاری از مشکلات و ناهنجاری‌های اخلاقی کودکان و نوجوانان پیشگیری کرد و با استفاده از آثار روانی فعالیت بدنی و ورزش، فشارهای روانی، اضطراب و افسردگی کودکان و نوجوانان را کاهش داد و به بهداشت روانی آن‌ها کمک کرد. به نظر می‌رسد نقش متخصصان تربیت‌بدنی و علوم ورزش در تهیه این سند کم‌رنگ بوده است.

■ فکر می‌کنید کتاب تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان و معلمان تربیت‌بدنی تا چه اندازه اهمیت دارد؟ آیا اصلاً لزومی دارد که کتاب تربیت‌بدنی داشته باشیم؟

□ درباره کتاب تربیت‌بدنی به نظرم هرچه کتاب و نشریات حاوی اطلاعات مفید در خصوص درس تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان و معلمان چاپ شود، خوب است. کتاب تربیت‌بدنی برای معلمان ورزش به عنوان راهنمای آموزش در ساعت ورزش مناسب است و برای دانش‌آموزان به عنوان منبعی برای افزایش اطلاعات در زمینه فعالیت‌بدنی و ایجاد انگیزه برای شرکت در این فعالیت‌ها توصیه می‌شود. البته باید توجه داشت که تهیه کتاب برای درس تربیت‌بدنی نباید آن را از حالت علمی به نظری تبدیل کند یا حالت امتحان و اجبار به وجود آورد. اگر آموزش‌وپرورش بتواند برای والدین هم کتاب، بروشور، خبرنامه یا مجله تربیت‌بدنی چاپ کند، شاید اثر بیشتری داشته باشد. وقتی والدین از اثرات مفید ورزش و فعالیت‌بدنی بر کودکان آگاهی یابند، مسلماً مطالبات آن‌ها از مدارس موجب پیشرفت و توسعه ورزش مدارس می‌شود.

به طور کلی، کتاب تربیت‌بدنی برای معلمان ضروری‌تر از دانش‌آموزان است. چنین کتابی به معلم ورزش در هر مقطع کمک می‌کند که اطلاعات لازم درباره تدریس درس تربیت‌بدنی را به دست آورد.

■ معلمان ورزش مدارس با چه مشکلات و چالش‌هایی روبه‌رو هستند؟

□ معلمان ورزش مشکلات زیادی دارند. ناآگاهی و عدم اعتقاد به تربیت‌بدنی در مدیران مدارس و والدین دانش‌آموزان و انتظارات نمره‌ای از معلمان ورزش، فضای کم و نامناسب ورزشی در مدارس، بودجه اندک برای خرید وسایل ورزشی و توجه بیش از حد مسئولان تربیت‌بدنی به مسابقات و نتایج مسابقات

به نظر من به ورزش مدارس، علاوه بر تربیت استعدادهای ورزشی، باید به عنوان وسیله سالم‌سازی جامعه آینده نگاه کرد

آموزش و پرورش باید شاخص‌های اثرگذاری و فعالیت بهینه معلمان ورزش را تعیین کند و با ارزیابی دوره‌ای موجبات افزایش انگیزه افراد فعال را فراهم آورد.

■ تربیت بدنی آموزشگاه‌ها تا چه اندازه می‌تواند روی ورزش قهرمانی کشور تأثیر گذار باشد؟

□ تربیت بدنی آموزشگاه‌ها پایه و اساس ورزش قهرمانی کشور است. مگر می‌شود در دوره ابتدایی مهارت‌های بنیادی را آموزش ندهیم و انتظار داشته باشیم که در آینده افرادی آموزش دیده و ماهر در رشته‌های گوناگون ورزشی تربیت کنیم؟ مگر می‌شود مهارت‌های ورزشی را در دوره‌های راهنمایی و دبیرستان آموزش نداد و انتظار داشت که افرادی متخصص در رشته‌های ورزشی به دانشگاه‌ها یا هیئت‌های ورزشی معرفی شوند؟ در حال حاضر خروجی ورزشی ما از مدارس چیست؟ چند درصد افرادی که دوران مدرسه را به پایان می‌رسانند، در یک رشته تخصصی ورزشی مهارت دارند؛ به گونه‌ای که بتوان با تمرین و آموزش پیشرفته آن‌ها را روی سکوها بین‌المللی دید؟ ورزش آموزشگاه‌ها در توفیق ورزش قهرمانی بسیار مؤثر است اما در حال حاضر در این زمینه سهم ناچیزی دارد. فعالیت‌هایی برای گسترش ورزش‌های پایه در مدارس آغاز شده است ولی به نظر می‌رسد همه جا به صورت همسان اجرا نمی‌شود. سرنوشت تداوم این حرکت در آینده هم مشخص نیست.

■ همان‌طور که مطلع هستید، استعداد‌های شگفت‌انگیزی

بین دانش‌آموزان در رشته‌های گوناگون ورزشی در اقصا نقاط

کشور وجود دارند. چگونه می‌توان با این استعدادها

به تیم‌های ملی در سطوح متفاوت کمک

کرد؟ چگونه می‌توان در این مورد به

یک کار سازمان یافته دست زد؟

□ استعداد‌های ورزشی

بسیاری در مدارس سراسر کشور

ما وجود دارند که به دلیل نبود نظام

استعدادیابی ورزشی، بسیاری از آن‌ها

تا آخر عمر ناشناخته باقی می‌مانند و

هیچ‌گاه فرصت حضور در میدان‌های

ورزشی را پیدا نمی‌کنند. نمونه‌هایی هم که

می‌بینیم در میدان‌های بین‌المللی ورزشی برای

کشورمان افتخار می‌آفرینند، از طریق نظام استعدادیابی سازمان

یافته انتخاب نشده‌اند، بلکه بیشتر به صورت اتفاقی در مسیر

صحیح قرار گرفته‌اند. به نظر من حلقه اتصال «آموزش و پرورش»

و «ورزش کشور» مفقود است. در حال حاضر حتی اگر نظام

استعدادیابی مناسبی در آموزش و پرورش ایجاد شود، مشخص

نیست که منتخبان به کجا باید تحویل داده شوند تا تحت آموزش و تمرین قرار گیرند. کشور ما باید نظام استعدادیابی منسجم و یکپارچه‌ای داشته باشد که مشخص باشد چگونه استعدادها باید شناخته شوند و چه مسیرهایی را طی کنند تا در اختیار باشگاه‌ها و تیم‌های ملی قرار گیرند.

وزارت ورزش و جوانان به عنوان متولی ورزش کشور باید با همکاری وزارت آموزش و پرورش آیین‌نامه‌ای تهیه کند که سرنوشت شناسایی و پرورش استعداد‌های ورزشی در آن مشخص شود. مطالعه جامعی باید برای سرمایه‌گذاری مناسب در استان‌ها و شهرستان‌ها انجام شود تا توانایی‌های بالقوه هر استان، با توجه به ویژگی‌های اقلیمی مشخص شود و متناسب با رشته‌های ورزشی‌ای که هر استان مستعد آن‌هاست، امکانات لازم به وجود آید. باید گروه‌های کشف استعداد شامل افراد متخصص و آموزش دیده در رفتار حرکتی، فیزیولوژی ورزشی، مدیریت ورزشی و آنتروپومتری تشکیل شوند و در استان‌های کشور افراد مستعد را شناسایی کنند. بعد از این باید برای افراد انتخاب شده امکانات لازم را برای تحصیل فراهم آوریم و به طور هم‌زمان آن‌ها را تحت نظر مربیان ورزشی قرار دهیم تا استعداد‌های آن‌ها شکوفا شود و به مرحله بعدی یعنی باشگاه‌های ورزشی و تیم‌های ملی تحویل شوند.

■ فکر می‌کنید در دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان روی چه ورزش‌هایی باید تأکید شود؟ معلم ورزش با هفته‌ای یک زنگ ورزش تا چه اندازه می‌تواند اثر گذار باشد؟

□ به نظر من در دوره ابتدایی باید بر آموزش مهارت‌های

بنیادی تأکید شود. مهارت‌های بنیادی پایه و اساس

یادگیری مهارت‌های ورزشی هستند. این

مهارت‌ها باید در قالب بازی و آموزش

ورزش‌های پایه به دانش‌آموزان این

دوره آموخته شوند. ژیمناستیک،

شنا و دوومیدانی از ورزش‌های

مناسب این دوره هستند. همچنین

می‌توان از ورزش‌های تعدیل یافته

مثل مینی هندبال، مینی فوتبال،

مینی بسکتبال و مینی والیبال برای

ایجاد شور و نشاط در ورزش مدارس

ابتدایی استفاده کرد. در دوره راهنمایی

می‌توان روی آموزش مهارت‌های ورزشی انفرادی

چرا باید به ورزش مدارس توجه ویژه شود؟ چون نتایج تحقیقات نشان داده‌اند که با استفاده از ورزش می‌توان در آینده جامعه‌ای سالم داشت

و تیمی تأکید کرد.

بعضی‌ها عقیده دارند که باید در این دوره دانش‌آموزان

روی یک رشته ورزشی متمرکز شوند. عقیده دیگر این است

که در دوره ابتدایی باید به دانش‌آموزان اجازه داد که ورزش‌های

متنوعی را تجربه کنند تا ورزشی را که بیشتر به آن علاقه‌مند

می‌شوند و در آن استعداد دارند، انتخاب کنند. در دوره متوسطه باید رشته ورزشی تخصصی دانش‌آموز مشخص باشد و او تحت آموزش و تمرین اختصاصی قرار گیرد. برای اینکه دانش‌آموزان دوره دبیرستان به‌خوبی پرورش یابند، باید کانون‌های ورزشی آموزش و پرورش فعال‌تر شوند و از مربیان خوب برای برنامه‌ریزی و آموزش دانش‌آموزان استفاده شود. شرکت در مسابقات ورزشی در این سنین از اهمیت بسیاری برخوردار است. تعداد زیادی از دانش‌آموزان باید در رشته‌های گوناگون ورزشی تحت آموزش و تمرین قرار گیرند تا از بین آن‌ها ورزشکاران آینده تیم‌های ملی نوجوانان، جوانان و بزرگسالان تأمین شود. در بسیاری از کشورهای پیشرفته در امر ورزش، ورزشکاران تربیت‌شده آموزش و پرورش تحویل دانشگاه‌ها می‌شوند و تیم‌های ورزشی دانشجویی تأمین‌کننده و تغذیه‌کننده تیم‌های ملی کشور در رشته‌های گوناگون ورزشی هستند.

مشخص است که با هفته‌ای یک ساعت

ورزش نمی‌توان انتظار معجزه داشت. هفته‌ای یک زنگ ورزش از نظر آموزشی و فیزیولوژیکی کفایت نمی‌کند. با این زمان اندک نه می‌توان دانش‌آموز ماهر در ورزش تربیت کرد و نه فرد آماده و سالم از نظر آمادگی جسمانی. تنها کاری که از معلم ورزش در این یک ساعت برمی‌آید، ایجاد آگاهی و انگیزه لازم برای فعالیت بدنی و ورزش در دانش‌آموزان است؛ تا در صورت برخورداری از امکانات در خارج از مدرسه به ورزش بپردازند.

■ از اولین روز معلم ورزش شدنتان برایمان بگویید. در صورتی که خاطره‌ای از دوران تدریس در مدرسه دارید، برایمان تعریف کنید.

اولین روزی که با مدرک فوق دیپلم وارد یک مدرسه راهنمایی در روستا شدم، در اولین ساعت ورزش بچه‌ها که به‌دنبال توپ آمده بودند تا فوتبال بازی کنند، وقتی مرا با لباس ورزشی دیدند، تعجب کردند. وقتی هم فهمیدند حضور و غیاب و گرم کردن و آموزش در کار است، بیشتر تعجب کردند. کمی هم ناراحت شدند. برای اینکه دانش‌آموزان را توجیه کنم که ورزش و تربیت بدنی هم درس مهمی است و نمره و امتحان دارد، انرژی زیادی صرف کردم. بعد هم مسئولان مدرسه را توجیه کردم که درس تربیت بدنی فقط بازی نیست و مثل کلاس‌های دیگر دارای حریم است. معلمان درس‌های دیگر نباید دانش‌آموزانی را که اخراج می‌کنند یا با آن‌ها کار ندارند، به داخل این حریم بفرستند. به منظور رسیدن به این

هدف‌ها زمان زیادی صرف کردم. گاهی هم به‌علت کم‌تجربگی تصمیم‌های عجولانه‌ای می‌گرفتم و گاه برخوردهای نامناسبی با دانش‌آموزان خاطی داشتم ولی چون در ساعات تربیت بدنی با بچه‌ها ورزش می‌کردم، مقبولیت خوبی بین آن‌ها داشتم.

در سال دوم به‌عنوان معلم ورزش به مدرسه‌ای رفتم که دوران راهنمایی را در آنجا گذرانده بودم. شروع سختی داشتم. باید بین معلمان با تجربه‌ای کار می‌کردم که چند نفر از معلمان دوره تحصیل خودم بین آن‌ها بودند. حیاط آن مدرسه چندان بزرگ نبود و در پایان ساعت ورزش که

بچه‌ها بازی می‌کردند، سروصدا و خوردن توپ به نرده پنجره کلاس‌ها مشکل ساز بود. یک‌بار یکی از معلمان با تجربه که از خوردن توپ به نرده پنجره کلاسش عصبانی بود، آمد و توپ را از دانش‌آموزان گرفت. خوشبختانه خودم را کنترل کردم و به احترام او پیش دانش‌آموزان عکس‌العمل نشان ندادم ولی در دفتر مدرسه و با حضور مدیر مدرسه و معلمان دیگر به او اعتراض کردم و تذکر دادم. درباره اهمیت درس تربیت بدنی، ماهیت ورزش و لزوم شور و نشاط در این درس صحبت کردم و از آن به بعد مشکلات کمتر شد. بعد از اخذ مدرک کارشناسی هم به یک دبیرستان رفتم. روحیه دانش‌آموزان دبیرستانی کاملاً متفاوت بود. تخصص عملی در ورزش به من کمک کرد تا بتوانم بر اوضاع مسلط شوم و بین دانش‌آموزان این دوره مقبولیت پیدا کنم. مجبور شدم والیبال یک در مقابل چهار و تنیس روی میز را با دادن امتیاز ویژه به دانش‌آموزان بازی کنم تا متوجه شوند که با یک معلم ورزشی طرف هستند. اگر در درس عملی مشکل داشتم، مسلماً در کارم با مشکل مواجه می‌شدم.

■ با توجه به شاغل بودن، چگونه مدارج علمی را طی کردید؟
همیشه دوست داشتم راهی را که در آن قدم گذاشته‌ام، به‌نحو احسن طی کنم. به‌همین دلیل به فوق دیپلم تربیت بدنی اکتفا نکردم و در کنکور سراسری شرکت کردم و موفق شدم در دوره کارشناسی تربیت بدنی و علوم ورزشی پذیرفته شوم. البته در آن زمان دانشگاه‌ها واحدهای مراکز تربیت معلم را تطبیق نمی‌دادند و مجبور شدم تمام واحدهای دوره کارشناسی را بگذرانم. بعد از فارغ‌التحصیل شدن از دوره کارشناسی در دوره کارشناسی ارشد پذیرفته شدم و به علی که قبلاً گفتم، به اجبار از آموزش و پرورش جدا شدم. در سال ۱۳۷۴ در دانشگاه شهید بهشتی به‌عنوان عضو هیئت علمی شروع به کار کردم. در سال ۱۳۷۷ نیز در دوره دکترای «رفتار حرکتی» دانشگاه

**وزارت ورزش و جوانان
به‌عنوان متولی ورزش
کشور باید با همکاری وزارت
آموزش و پرورش آیین‌نامه‌ای
تهیه کند که سرنوشت شناسایی
و پرورشی استعدادهای ورزشی
در آن مشخص شود**

تهران قبول شدم. دوسالونیم مدیر گروه رفتار حرکتی و دوسال معاون پژوهشی دانشکده بودم و اکنون حدود سه سال است که رئیس دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه شهید بهشتی هستم. این مسیر ادامه دارد و سعی من بر این است که بتوانم در آموزش به دانشجویان کمک کنم تا بتوانند بیشتری به محیط کار وارد شوند. در پژوهش نیز می‌کوشم نقشی در تولید علم در علوم ورزشی در کشور داشته باشم.

■ در پایان چه توصیه‌ای برای معلمان تربیت بدنی دارید؟

اولین توصیه‌ای که برای معلمان تربیت بدنی دارم این است که قدر خود و رشته‌ای را که در آن فعالیت می‌کنند، بدانند. این رشته علاوه بر اینکه بسیار متنوع و پرجنب‌وجوش است و در سلامتی خود معلمان تأثیر دارد، زمینه‌ای برای خدمت به جامعه نیز هست. اگر معلمان تربیت بدنی وظیفه خود را به خوبی انجام دهند، در آینده جامعه‌ای آگاه و حساس نسبت به اثرات فعالیت بدنی و ورزش و کوشا در جهت ایجاد امکانات لازم برای این فعالیت‌ها خواهیم داشت. بسیاری از مشکلات انسان امروزی به علت عوارض ناشی از کم‌تحرکی است و مدرسه مهم‌ترین مکان برای شناساندن فواید و اهمیت فعالیت بدنی و ورزش است.

توصیه دیگرم به معلمان تربیت بدنی این است که هرچه می‌توانند مطالعه کنند و با علوم روز مرتبط با رشته خود آشنا شوند تا بتوانند اطلاعات لازم را به دانش‌آموزان، والدین آن‌ها و همکاران آموزش و پرورش منتقل کنند. مسلماً هرچه در این زمینه تلاش کنند، مشکلاتی که درس تربیت بدنی در حال حاضر دارد کاهش خواهد یافت؛ زیرا آگاهی والدین و همکاران آموزش و پرورش زمینه‌های لازم را برای کمک به رفع مشکلات درس تربیت بدنی فراهم خواهد کرد.

توصیه دیگرم به معلمان ورزش این است که کمبود امکانات در مدارس موجب نشود که نقش آن‌ها در مدرسه کمرنگ شود. تجربه کاری من در مدارس به من نشان داد که با حداقل امکانات و با کمی خلاقیت می‌توان کلاس تربیت بدنی

فعال، پرنشاط و جذابی داشت. بازی‌های زیادی وجود دارند که حتی دانش‌آموزان دبیرستانی هم علاقه‌مند به شرکت در آن‌ها هستند. روش‌های متنوعی برای افزایش آمادگی جسمانی از طریق گروه‌بندی و فعالیت‌های بازی محور

وجود دارد که بسیاری از آن‌ها به وسیله خاصی نیاز ندارند و به راحتی می‌توان آن‌ها را در مدرسه اجرا کرد. برای آموزش مهارت لازم نیست که هر دانش‌آموز یک وسیله ورزشی مثل توپ در اختیار داشته باشد، بلکه با گروه‌بندی مناسب می‌توان با یک یا دو توپ هم آموزش داد.

اطلاعات مفیدی در خصوص تربیت بدنی و ورزش وجود دارد که در ساعاتی که آب‌وهوا برای فعالیت بدنی در حیاط مدرسه مناسب نیست، می‌توان به دانش‌آموزان ارائه داد. آگاهی از حرکات اصلاحی، بهداشت ورزشی و علمی از این دست به معلم کمک می‌کند که اطلاعات ارزشمندی را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد، تا نه تنها کلاس تربیت بدنی در این ساعات تعطیل نشود، بلکه از آن استفاده بهینه بشود. این توصیه‌ها از سر بی‌خبری از امکانات مدارس نیست. من حدود هشت سال در دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان معلم ورزش بوده‌ام و با شرایط موجود آشنا هستم. امیدوارم فعالیت‌های معلمان تربیت بدنی موجب شود که در آینده شاهد رسیدن تربیت بدنی مدارس به جایگاه مناسب و اصلی خود باشیم و امکانات لازم ورزشی برای ارائه هر چه بهتر این درس فراهم شود.

بسیاری از مشکلات انسان
امروزی به علت عوارض
ناشی از کم‌تحرکی است و
مدرسه مهم‌ترین مکان برای
شناساندن فواید و اهمیت
فعالیت بدنی و ورزش است

